

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ТА
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»**

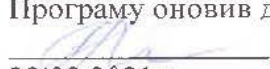
Рівень вищої освіти:	перший
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна програма:	«Психологія бізнесу» «Практична психологія»

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича - Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	кафедра Іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 2 з 29

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1 ОНОВЛЕНО:

Програму оновив доцент кафедри ІМ ПС та ГД Волошина В.В.

29.08.2021 р.

2 ПОГОДЖЕНО:

Директор Київського інституту водного транспорту ДУІТ,
Д.т.н., проф. Тимошук О.М.

30.08.2021

Декан факультету судноводіння КІВТ ДУІТ,
к.ю.н. Єлсазаров О.П.

30.08.2021

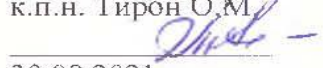
Завідувач кафедри ІМ ПС та ГД, к.п.н, доц. Корешкова С.П..

30.08.2021

Гарант освітньої програми «Практична психології» і «Психологія бізнесу»
к.ф.н., Погрібна Д.В.

30.08.2021

к.п.н. Тирон О.М.

30.08.2021

3 ОПРИЛЮДНЕНО:

4 РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО:

Випусковою кафедрою Іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін Протокол засідання кафедри від 30.08.2021, №1

Науково-методичною радою Київського інституту водного транспорту ДУІТ. Протокол від 30.08.2021, №4.

Вченою радою Київського інституту водного транспорту ДУІТ. Протокол від 30.09.2021, №1.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 3 із 25

1 СЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Викладач:

Волошина Валентина Віталіївна
Доц.. кафедри ІМ ПС та ГД
voloshyna-v@bigmir.net

1.2 Статус дисципліни

Навчальна дисципліна обов'язкового циклу професійної підготовки

1.3 Обсяг дисципліни

6 кредити ЄКТС
180 годин
26 годин лекцій / 26 годин практичних
128 годин самостійна підготовка

1.4 Курс, Семестр

4/3, 2

1.5 Мова викладання

Українська

1.6 Що буде вивчатися

Базові основи клінічної психології, методи діагностики клінічної психології, психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях, клінічна психологія особистості та поведінки людини, клініко-психологічні аспекти соматичних розладів.

1.7 Чому це потрібно вивчати

Основи клінічної психології сприяють формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навчок вирішення професійних завдань в умовах загальних і спеціалізованих освітніх та медичних закладів.

1.8 Чому можна навчитися (результати навчання)

Знання, розуміння та впровадження принципів, методів, форм організації процесу клінічного інтерв'ювання та діагностики особистості з різними психосоматичними та соматопсихічними особливостями дозволить студентам у майбутній професійній діяльності встановлювати висококваліфіковану взаємодію з людьми різної вікової категорії.

1.9 Як можна користуватися набутими знаннями та вміннями (компетентності)

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *розуміти* закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань клінічної психології; *обґрунтовувати* власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних клініко-психологічних досліджень і аналізу літературних джерел з клінічної психології; *формулювати* мету, завдання клініко-психологічного дослідження, володіти навичками збору первинного клінічного матеріалу, дотримуватися процедури клініко-психологічного дослідження; *рефлексувати* та критично *оцінювати* достовірність одержаних результатів клініко-психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, щодо клінічних особливостей клієнта.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 4 із 25

1.10 Короткий зміст дисципліни

Клінічна психологія: історія виникнення, предмет, завдання, галузі досліджень. Методи діагностики клінічної психології. Клінічні прояви психічної норми та патології. Психологічні феномени та пато психологічні синдроми при психічних захворюваннях. Клінічна психологія особистості та поведінки людини. Клініко-психологічні аспекти соматичних розладів. Вікова клінічна психологія. Клінічна психологія сім'ї.

1.11 Пререквізити

Використовуються знання отримані після вивчення дисциплін: «Психодіагностика», «Загальна психологія з практикумом», «Психологія розвитку», «Патопсихологія», «Основи інклюзивної освіти».

1.12 Постреквізити

Знання можуть бути використані при вивченні дисциплін: «Віктимологія», «Психологія залежних форм поведінки», «Психологічна допомога при ПТСР».

1.13 Локація

Аудиторія згідно розкладу

1.14 Особливості курсу

Авторський курс

1.15 Технічне забезпечення

Комп'ютер, інтерактивна дошка, підключення до Інтернету.

1.16 Інформаційне забезпечення

1. Гальчук О. Я. Клінічна психологія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів]. Київ : Атіка, 2012. 216 с.
2. Ільїна Н.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 163 с.
3. Клиническая психология: Учебник для вузов. 4-е изд. / Под ред. Б.Д. Карвасарского. Санкт-Петербург : Питер, 2011. 864 с.
4. Кулганов В.А., Белов В.Г., Парфенов Ю.А. Основы клинической психологии. Учебник для вузов. стандарт третьего поколения. Санкт-Петербург : Питер, 2013. 456 с.
5. Кулганов В.А. Прикладная клиническая психология: учебное пособие. Санкт-Петербург : СПбГИПСР, 2012. 444 с.
6. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2016. 369 с.
7. Кернберг Отто Ф. Тяжелые личностные расстройства: Стратегии психотерапии. Москва : Независимая фирма «Класс», 2014. 464 с.
8. Фролова Ю.Г. Медицинская психология: учебник. Минск : «Вышэйшая школа», 2016. 431 с.
9. Энциклопедия психодиагностики. Психодиагностика детей / Под ред. Д.Я. Райгородского. Самара: Издательский Дом «Бахрах-М», 2012. 624 с.

1.17 Посилання на дисципліну у веб ресурсі

https://kivt.duit.edu.ua/fsv/pssgd/#section_4

1.18 Семестровий контроль

Іспит

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 5 із 25

1.19 Порядок оцінювання

1. Методи поточного контролю перевірка конспекту лекцій, перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання.
2. Розподіл балів за конспектування лекцій – по 1 балу. Загалом – 13 балів.
3. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 3 бали. Загалом – 39 балів.
4. Розподіл балів за виконання індивідуального завдання - 8 балів. Загалом – 8 балів.
5. Розподіл балів на іспиті:
 - *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.
 - *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.
6. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 6 із 25

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Передмова

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи клінічної психології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня бакалавра: 05 «Соціальні та поведінкові науки», 053 Психологія.

2.2 Предмет дисципліни.

Обсяг теоретичних та практично-орієнтованих знань, умінь та навичок студентів про закономірності та особливості функціонування психіки хворих людей та надання їм медико-психологічної допомоги.

2.3 Мета дисципліни.

Ознайомити студентів з предметом, актуальними теоретичними проблемами, практичними завданнями та методами клінічної психології як галузі, що виникла на межі медицини і психології.

2.4 Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Основи клінічної психології» використовує знання отримані після вивчення дисциплін: «Психодіагностика», «Загальна психологія з практикумом», «Психологія розвитку», «Патопсихологія», «Основи інклюзивної освіти» і слугує базою для вивчення навчальних курсів: «Віктимологія», «Психологія залежних форм поведінки», «Психологічна допомога при ПТСР».

2.5 Програмні компетентності

Компетентності, які повинні набути здобувачі в результаті вивчення дисципліни згідно ОНП:

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.
- СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

2.6 Програмні результати навчання

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 7 із 25

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

2.7 Інформаційний обсяг

2.7.1 Лекція 1. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ, ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ, ГАЛУЗІ ДОСЛІДЖЕНЬ. Клінічна психологія: визначення основних понять. Становлення й розвиток клінічної психології. Галузі клінічної психології.

2.7.2 Лекція 2. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ. Клінічне інтерв'ювання, його етапи та принципи. Експериментально-психологічні (патопсихологічні) методи дослідження психічних процесів. Експериментальне нейропсихологічне дослідження. Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу.

2.7.3 Лекція 3. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ПСИХІЧНОЇ НОРМИ ТА ПАТОЛОГІЇ. Діагностичні принципи-альтернативи. Альтернативні поняття психопатології: нозос-патос; реакція-стан-розвиток; психотичне-непсихотичне; екзогенне-психогенне-ендогенне; дефект-видужання-хроніфікація; адаптація-дезадаптація; компенсація-декомпенсація; негативне-позитивне.

2.7.4 Лекція 4. ПСИХОЛОГІЧНІ ФЕНОМЕНИ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЧНІ СИНДРОМИ ПРИ ПСИХІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ (1 ч.). Відчуття та його характеристики. Сприйняття. Розлади сприйняття. Патопсихологічні прояви процесу уваги. Патопсихологічні порушення пам'яті.

2.7.5 Лекція 5. ПСИХОЛОГІЧНІ ФЕНОМЕНИ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЧНІ СИНДРОМИ ПРИ ПСИХІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ (2 ч.). Порушення мислення, інтелектуальні вади. Емоційні та вольові феномени. Порушення свідомості.

2.7.6 Лекція 6. ПСИХОЛОГІЧНІ ФЕНОМЕНИ ТА ПАТОПСИХОЛОГІЧНІ СИНДРОМИ ПРИ ПСИХІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ (3 ч.). Найпоширеніші психічні захворювання.

2.7.7 Лекція 7. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ. (1 ч.). Визначення основних понять. Поняття темпераменту та характеру у клінічній психології. Розлади особистості. Ексцентричні розлади особистості.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 8 із 25

2.7.8 Лекція 8. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ. (2 ч.). Демонстративні розлади особистості. Тривожно-астенічні розлади особистості. Особистісні порушення передпатологічного рівня. Клініко-психологічні аспекти девіантної поведінки.

2.7.9 Лекція 9. КЛІНІКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ. Психосоматика і соматопсихологія як галузі клінічної психології. Основні групи психосоматичних розладів. Соматопсихічні розлади і психічне реагування особистості на соматичну патологію.

2.7.10 Лекція 10. ВІКОВА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ (1 ч.). Клінічні періодизації психічного розвитку дитини. Особливості періоду пренатального розвитку дитини. Клінічні особливості дошкільного періоду.

2.7.11 Лекція 11. ВІКОВА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ (2 ч.). Клінічні особливості молодшого шкільного періоду. Клінічні особливості підліткового і юнацького періоду. Клінічні особливості зрілого і старечого періоду.

2.7.12 Лекція 12. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї (1 ч.). Сім'я як система. Життєвий цикл сім'ї. Функції сім'ї.

2.7.13 Лекція 13. КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї (2 ч.). Структура сім'ї. Порушення структури сім'ї. Психологічна позиція дитини в сім'ї.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

4 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Структура дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма, рівень, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання/заочна скорочена
Кількість кредитів: 6	Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки. Навчальна дисципліна обов'язкового професійного циклу	
Модулів: 1	Спеціальність: 053 «Психологія»		
Змістовних модулів: 1 Тем 8	Спеціалізація: «Практична психологія»	Рік підготовки:	
		4	4/3
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1 (заочна форма)	Освітня програма: Психологія бізнесу, Практична психологія	Семестр:	
		2	2
Загальна кількість годин: 180	Рівень вищої освіти: перший	Лекції:	
		26	12
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних: 4 - самостійних: 9-10	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Практичні:	
		26	12
		Лабораторні:	
		0	0
		Самостійна робота:	
		128	156
		Індивідуальні завдання:	
		-	1
		Вид контролю:	
		іспит	
Співвідношення аудиторних годин до самостійної підготовки:		52/128	24/156

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

4.2 Тематичний план дисципліни

Модуль	Вмістовний модуль	Вид заняття	Номер, найменування та зміст тем	Години		Очікувані результати навчання після вивчення теми, які формують програмні результати навчання та компетентності	Метод контролю засвоєння теми
				Денна форма	Заочна форма		
1	1-16	Лекція		26	12		
		Самостійне		128	156		
		Практичне		26	12		
		Лабораторні		0	0		
		ЗАГАЛОМ		180	180		
1	1	Лекція 1. Клінічна психологія: історія виникнення, предмет, завдання, галузі досліджень.		14	14	Засвоєння понятійного апарату клінічної психології.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Клінічна психологія: визначення основних понять. Становлення й розвиток клінічної психології. Галузі клінічної психології.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Історія виникнення клінічної психології її предмет, завдання та галузі досліджень.	2		Вміння аналізувати передумови виникнення клінічної психології	Виконання завдань на практичному занятті.
1	2	Лекція 2. Методи діагностики клінічної психології.		14	14	Засвоєння етапів та принципів клінічного інтерв'ювання.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Клінічне інтерв'ювання, його етапи та принципи. Експериментально-психологічні методи дослідження психічних процесів. Експериментальне нейропсихологічне дослідження. Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу.	2			
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Діагностичні особливості у клінічній психології.	2	2	Вміння застосовувати клінічний інструментарій у практичній діяльності.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	3	Лекція 3. Клінічні прояви психічної норми та патології.		14	14	Вивчити діагностичні принципи-альтернативи.	Конспект матеріалу лекції
		Лекція	Діагностичні принципи-альтернативи. Альтернативні поняття психопатології: нозопатос; реакція-стан-розвиток; психотичне-непсихотичне; екзогенне-психогенне-ендогенне; дефект-видужання-хроніфікація; адаптація-дезадаптація; компенсація-декомпенсація; негативне-позитивне.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Діагностичні принципи-альтернативи.	2		Вміння розрізняти клінічні прояви психічної норми та патології.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	4	Лекція 4. Психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях (1 ч.).		14	14	Визначити основні закономірності прояву патології пізнавальної сфери.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Відчуття та його характеристики. Сприйняття. Розлади сприйняття. Патопсихологічні прояви процесу уваги. Патопсихологічні порушення пам'яті.	2			
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Феномени та патопсихологічні синдроми пізнавальної сфери.	2	2	Вміння розрізняти патопсихологічні синдроми пізнавальної сфери.	Виконання завдань на практичному занятті.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис
			Дата

1	5	Лекція 5. Психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях (2 ч).		14	14	Визначити основні закономірності прояву патології емоційно-вольової сфери.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Порушення мислення, інтелектуальні вади. Емоційні та вольові феномени. Порушення свідомості.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Феномени та патопсихологічні синдроми емоційно-вольових процесів.	2		Вміння розрізняти порушення свідомості та емоційно-вольової сфери.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	6	Лекція 6. Психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях (3 ч).		14	14	Визначити яку роль відіграють найпоширеніші психічні захворювання в картині світу клієнта	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Найпоширеніші психічні захворювання.	2			
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Феномени та патопсихологічні синдроми при найпоширеніших захворюваннях.	2	2	Навчитися розпізнавати вплив найпоширеніших захворювань на процес розвитку особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	7	Лекція 7. Клінічна психологія особистості та поведінки людини (1 ч).		14	14	Визначити поняття темпераменту та характеру в клінічній психології.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Визначення основних понять. Поняття темпераменту та характеру у клінічній психології. Розлади особистості. Ексцентричні розлади особистості.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Особливості клінічної психології темпераменту та характеру.	2		Засвоїти основні особливості клінічної психології темпераменту та характеру.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	8	Лекція 8. Клінічна психологія особистості та поведінки людини (2 ч).		14	14	Зрозуміти основні особливості клінічної психології особистості та поведінки.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Демонстративні розлади особистості. Тривожно-астенічні розлади особистості. Особистісні порушення передпатологічного рівня. Клініко-психологічні аспекти девіантної поведінки.	2			
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Особливості клінічної психології особистості та девіантної поведінки.	2	2	Визначити основні тенденції порушень передпатологічного рівня на процесу розвитку особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	9	Лекція 9. Клініко-психологічні аспекти соматичних розладів.		14	14	Зрозуміти основні особливості психосоматичних розладів.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Психосоматика і соматопсихологія як галузі клінічної психології. Основні групи психосоматичних розладів. Соматопсихічні розлади і психічне реагування особистості на соматичну патологію.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Психосоматика і соматопсихологія як галузі клінічної психології.	2		Визначити основні тенденції впливу психосоматичних розладів на процесу занятті.	Виконання завдань на практичному занятті.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата
-----	------	-------------	--------	------

					розвитку особистості.	
1	10	Лекція 10. Вікова клінічна психологія (1 ч.).	14	14	Зрозуміти основні особливості нормального та аномального розвитку людини.	
		Лекція	2			Конспект матеріалу лекції.
		Самостійна робота	10	12		
		Практичне заняття	2	2	Вміння розрізняти вікові клінічні порушення пренатального періоду.	
1	11	Лекція 11. Вікова клінічна психологія (2 ч.).	14	14	Визначити яку роль відіграють постнатальні порушення в розвитку особистості.	
		Лекція	2	2		Конспект матеріалу лекції.
		Самостійна робота	10	12		
		Практичне заняття	2		Визначити основні тенденції вікової клінічної психології постнатального періоду.	
1	12	Лекція 12. Клінічна психологія сім'ї (1 ч.).	13	14	Засвоєння функцій сім'ї та їх порушення.	
		Лекція	2			Конспект матеріалу лекції.
		Самостійна робота	9	12		
		Практичне заняття	2	2	Вміння розрізняти клінічні особливості сім'ї.	
1	13	Лекція 13. Клінічна психологія сім'ї (2 ч.).	13	12	Зрозуміти основні особливості позиції дитини в сім'ї.	
		Лекція	2			Конспект матеріалу лекції.
		Самостійна робота	9	12		
		Практичне заняття	2		Визначити основні особливості порушення структури сім'ї.	

4.3 Індивідуально-дослідне та індивідуальне завдання

Індивідуально-дослідне завдання пропонується до виконання студентам **заочної форми навчання** спеціальності «Практична психологія», «Психологія бізнесу» з курсу «Основи клінічної психології».

Зміст індивідуально-дослідного завдання

При вивченні курсу «Основи клінічної психології» відповідно з навчальним планом студенти заочної форми навчання повинні виконати індивідуально-дослідне завдання у встановлений термін. До складання іспиту допускаються тільки ті студенти, які виконали індивідуальне завдання. До їх виконання необхідно приступити після ретельного вивчення відповідних розділів курсу.

Індивідуально-дослідне завдання складається з:

- 1) теоретичне питання;
- 2) теоретичне питання;
- 3) тестового завдання;

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 13 із 25

4) ситуаційної задачі.

Написання теоретичних питань вимагає самостійного опрацювання літератури з даної проблеми (список літератури) і реферування матеріалу із написанням на використані джерела. До теоретичних питань необхідно скласти план, згідно з яким буде викладений матеріал. План повинен включати: загальний вступ, основну частину, власні висновки з опрацьованого питання. В кінці індивідуального завдання подається список використаної літератури. В ході викладення відповіді на питання необхідно робити посилання на джерела, які записуються наступним чином: [8, с. 165], де 8 – номер джерела у списку використаної літератури, а 165 – сторінка.

На титульному аркуші вказують: назва навчального закладу, факультет, кафедру; назву предмету, з якого написано завдання та його варіант; повне прізвище, ім'я та по батькові студента, його академічна група; прізвище, ініціали, наукове звання та посада викладача цього предмету.

При написанні індивідуально-дослідного завдання необхідно дотримуватись державної мови. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word. Орієнтовний обсяг кожного теоретичного питання: від 10 сторінок формату А4. Міжрядковий інтервал: 1,5. Шрифт: Times New Roman, кегль 14. Абзацний відступ: 1,25 см. Вирівнювання: по ширині. Розміри полів: всі поля – 20 мм. Номер індивідуально-дослідного завдання відповідає порядковому номеру студента у списку групи на момент начитки курсу.

Роботи надаються викладачу чи присилаються на ел.адресу roman-xnu@ukr.net

Індивідуально-дослідне завдання з курсу «Основи клінічної психології» для студентів заочної форми навчання

Варіант 1

1. Висвітліть предмет клінічної психології.
2. Охарактеризуйте патопсихологічні прояви процесу уваги.
3. Клінічна психологія має значний вплив на розвиток наступних медичних галузей, за винятком:
А. психіатрії;
Б. травматології;
В. неврології;
Г. нейрохірургії.
4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень зорового гнозису. Які методики застосовуються при даній патології? Які є види порушень зорового гнозису?

Варіант 2

1. Розкрийте зміст поняття «невроз».
2. Розкрийте суть клінічного інтерв'ю та його призначення.
3. Хто першим відкрив експериментально-психологічну лабораторію у Росії?
А. Чиж;
Б. Бехтерев;
В. Корсаков;
Г. Россолимо.
4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень орієнтації в просторі. За допомогою яких прийомів психолог проводить дослідження?

Варіант 3

1. Побудова клініко-психологічного дослідження.
2. Клінічне інтерв'ю та його функції.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 14 із 25

3. До розділів клінічної психології не належить:

- А. нейропсихологія;
- Б. патопсихологія;
- В. психіатрія;
- Г. психосоматика.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень схеми тіла. За допомогою яких методик та прийомів психолог проводить дослідження?

Варіант 4

1. Причини виникнення неврозів.

2. Галузі клінічної психології.

3. Мінімальна величина подразника, що викликає ледь помітне відчуття називається:

- А. абсолютним верхнім порогом чутливості;
- Б. абсолютним нижнім порогом чутливості;
- В. оперативним порогом відчуттів;
- Г. диференціальним порогом відчуттів.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження стереогнозису. За допомогою якої методики проводиться оцінка впізнавання реальних предметів?

Варіант 5

1. Висвітліть поняття «клінічна психологія» та прокоментуйте його.

2. Патопсихологічне дослідження.

3. Максимально припустима величина зовнішнього подразника називається:

- А. абсолютним верхнім порогом чутливості;
- Б. абсолютним нижнім порогом чутливості;
- В. оперативним порогом відчуттів;
- Г. диференціальним порогом відчуттів.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень сприйняття шумів, ритмів та мелодій. Які методики використовує психолог?

Варіант 6

1. Завдання клініко-психологічного дослідження.

2. Охарактеризуйте місце клінічної психології в системі наук.

3. Метод піктограм використовується для дослідження:

- А. уваги;
- Б. пам'яті;
- В. мислення;
- Г. емоцій.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень праксису. За допомогою яких прийомів психолог досліджує конструктивний праксис?

Варіант 7

1. Типи психічного реагування на захворювання.

2. Антиципаційний тренінг як особливий прийом клінічного інтерв'ювання.

3. До методів дослідження уваги не належить:

- А. тест Равена;
- Б. методика піктограм;
- В. коректурна проба;
- Г. методика Мюнстерберга.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 15 із 25

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень праксису. За допомогою яких прийомів психолог досліджує динамічний праксис?

Варіант 8

1. Розкрийте зміст понять «здоров'я», «психічне здоров'я», «норма», «патологія», «симптом», «синдром», «діагноз», «клінічний діагноз», «функціональний діагноз», «психологічний діагноз».

2. Охарактеризуйте органічний психічний розлад.

3. Зародження наукової клінічної психології датується:

А. кінцем ХІІІ ст.;

Б. початком ХХст.;

В. кінцем ХІХст.;

Г. 1907 р.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень рахунку. За допомогою яких прийомів психолог досліджує ці порушення?

Варіант 9

1. Характеристика істеричного типу характеру.

2. Опишіть клінічні форми девіантної поведінки.

3. Нездатність до навчання й формування понять, дефіцит інтелекту, дефіцит загальних відомостей і знань, примітивність і конкретність мислення, нездатність до абстрагування, підвищена сугестивність, емоційні розлади входять у

А. олігофренічний симптомокомплекс;

Б. особистісно-аномальний симптомокомплекс;

В. шизофренічний симптомокомплекс;

Г. психогенно-невротичний симптомокомплекс.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень читання. За допомогою яких прийомів працює психолог?

Варіант 10

1. Психологічні особливості осіб із аддиктивною поведінкою.

2. Епілептоїдний тип характеру.

3. До розділів клінічної психології не належить:

А. патопсихологія;

Б. нейропсихологія;

В. психіатрія;

Г. психосоматика.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень письма. За допомогою яких методик оцінюється вираженість та специфічність порушення?

Варіант 11

1. Астенічний та психастенічний тип характеру.

2. Патопсихологічні прояви процесу мислення.

3. Нейропсихологічне дослідження стереогнозису оцінюється на підставі:

А. відтворення на слух ритмічних послідовностей;

Б. методики впізнавання реальних предметів за допомогою дотику;

В. вивчення здатності маніпулювати реальними предметами;

Г. на підставі впізнавання знайомих осіб.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень мовлення. Якими методиками користується психолог при оцінюванні спонтанного та діалогового мовлення?

Варіант 12

1. Розлади пам'яті.
2. Клінічне інтерв'ю та його функції.
3. Зміна структури та ієрархії мотивів, розлад розумової діяльності, що порушує цілеспрямованість мислення й сенсотворення при збереженні операційної сторони; емоційні розлади (спрошення, дисоціація емоційних проявів, знакова парадоксальність), зміна самооцінки й самосвідомості входять у:
 - А. олігофренічний симптомокомплекс;
 - Б. особистісно-аномальний симптомокомплекс;
 - В. шизофренічний симптомокомплекс;
 - Г. психогенно-невротичний симптомокомплекс.
4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень мовлення. Якими методиками користується психолог при оцінюванні автоматизованої мови?

Варіант 13

1. Розкрийте зміст і співвідношення понять: «хвороба» і «особистість».
2. Зміни психічних функцій при шизофренії.
3. Зародження наукової клінічної психології датується:
 - А. кінцем ХІІІ ст.;
 - Б. початком ХХст.;
 - В. кінцем ХІХст.;
 - Г. 1907 р.
4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень мовлення. Якими методиками користується психолог при оцінюванні монологічного мовлення?

Варіант 14

1. Поняття темпераменту у клінічній психології.
2. Психологічні особливості онкологічно хворих.
3. Клінічна психологія має значний вплив на розвиток наступних медичних галузей, за винятком:
 - А. психіатрії;
 - Б. травматології;
 - В. неврології;
 - Г. нейрохірургії.
4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень мовлення. Якими методиками користується психолог при оцінюванні дзеркального мовлення?

Варіант 15

1. Клініко-психологічні особливості підліткового віку.
2. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: реакція–стан–розвиток, психотичне–непсихотичне.
3. До порушень особистісного компоненту мислення не належить:
 - А. критичність;
 - Б. резонерство;
 - В. інертність мислення;
 - Г. різноплановість.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 17 із 25

4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів уваги. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 16

1. Принципи та етапи клінічного інтерв'ювання.
2. Розлади волі.
3. Дослідження, спрямоване на оцінку особливостей функціональної асиметрії півкуль головного мозку, стану вищих психічних функцій та їх мозкового субстрату називається:
 - А. нейропсихологічним;
 - Б. патопсихологічним;
 - В. психопатологічним;
 - Г. психосоматичним.
4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів пам'яті. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 17

1. Розлади сприйняття.
2. Невроз нав'язливих станів.
3. До розділів клінічної психології не належить:
 - А. соматопсихологія;
 - Б. нейропсихологія;
 - В. психіатрія;
 - Г. психосоматика.
4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів сприйняття. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 18

1. Гармонійний та дисгармонійний характер.
2. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: екзогенне–ендогенне–психогенне, дефект–видужання–хроніфікація.
3. Нейропсихологічне дослідження стереогнозису за допомогою:
 - А. відтворення на слух ритмічних послідовностей;
 - Б. впізнавання реальних предметів за допомогою дотику;
 - В. вивчення здатності маніпулювати реальними предметами;
 - Г. впізнавання знайомих осіб.
4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів мислення. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 19

1. Загальна характеристика розладів особистості.
2. Психічне реагування на захворювання. Поняття «внутрішньої картини захворювання».
3. Мінімальна величина подразника, що викликає ледь помітне відчуття називається:
 - А. абсолютним верхнім порогом чутливості;
 - Б. абсолютним нижнім порогом чутливості;
 - В. оперативним порогом відчуттів;
 - Г. диференціальним порогом відчуттів.
4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів емоцій. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Варіант 20

1. Типи психічного реагування на захворювання.
2. Емоційні розлади.
3. Максимально припустима величина зовнішнього подразника називається:
 - А. абсолютним верхнім порогом чутливості;
 - Б. абсолютним нижнім порогом чутливості;
 - В. оперативним порогом відчуттів;
 - Г. диференціальним порогом відчуттів.
4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів інтелекту. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 21

1. Антиципаційний тренінг як складова клінічного інтерв'ювання.
2. Розлади інтелекту.
3. Поняття «психотичне–непсихотичне» використовують для позначення:
 - А. результату патологічних процесів або дефекту, відхилення розвитку;
 - Б. параметрів стимулу й реакції, зовнішнього й внутрішнього;
 - В. рівня психічних розладів, своєрідної глибини й виразності психопатологічної картини захворювання;
 - Г. фрустрації або життєвої ситуації, що можуть викликати реакції психогенного типу.
4. Клінічний психолог вперше зустрічається з пацієнтом. Опишіть поетапно дії клінічного психолога.

Варіант 22

1. Причини виникнення неврозів.
2. Розлади харчової поведінки.
3. Клінічна психологія має значний вплив на розвиток наступних медичних галузей, за винятком:
 - А. психіатрії;
 - Б. травматології;
 - В. неврології;
 - Г. нейрохірургії.
4. Клінічний психолог в процесі клінічного інтерв'ювання застосовує метод логічної послідовності. Опишіть цей метод та його функції.

Варіант 23

1. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: психотичне–непсихотичне.
2. Експериментально-психологічні методи патопсихологічного дослідження (основні групи).
3. Метод піктограм використовується для дослідження:
 - А. уваги;
 - Б. пам'яті;
 - В. мислення;
 - Г. емоцій.
4. Існує необхідність оцінити ефективність психокорекційного та психотерапевтичного впливу на пацієнта. За допомогою чого клінічний психолог здійснює таку оцінку?

Варіант 24

1. Патопсихологічні реєстр-синдроми.
2. Розлади уваги.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

3. Синестезія – це:

- А. втрата здатності відчувати різні види подразнень;
- Б. підвищення здатності відчувати різні види подразнень;
- В. виникнення відчуття в одному з аналізаторів після подразнення іншого;
- Г. неприємне відчуття оніміння, поколювання, «повзання мурашок» тощо.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень зорового гнозису. Які методики для цього застосовуються? Які є види порушень зорового гнозису?

Варіант 25

1. Порушення функцій сім'ї.

2. Паранойяльний тип характеру.

3. Схильність до «марного мудрування» називається:

- А. різноплановістю;
- Б. резонерством;
- В. інертністю мислення;
- Г. символізмом.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень орієнтації в просторі. За допомогою яких прийомів психолог проводить дослідження?

Варіант 26

1. Епілептоїдний тип характеру.

2. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: реакція–стан–розвиток.

3. Увага характеризується такими властивостями, за винятком однієї:

- А. вибірковість;
- Б. обсяг;
- В. переключення;
- Г. довготривалість.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень сприйняття шумів, ритмів та мелодій. Які методики використовує психолог?

Варіант 27

1. Клініко-психологічна характеристика органічного психічного розладу.

2. Внутрішня картина захворювання.

3. Схильність до «марного мудрування» називається:

- А. різноплановістю;
- Б. резонерством;
- В. інертністю мислення;
- Г. символізмом.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень читання. За допомогою яких прийомів працює психолог?

Варіант 28

1. Епілептичний психічний розлад.

2. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: адаптація–деадаптація, компенсація–декомпенсація, негативне–позитивне.

3. Парестезія – це :

- А. втрата здатності відчувати різні види подразнень;
- Б. підвищення здатності відчувати різні види подразнень;
- В. виникнення відчуття в одному з аналізаторів після подразнення іншого;

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 20 із 25

Г. неприємне відчуття оніміння, поколювання, «повзання мурашок» тощо.

4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів мислення. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Варіант 29

1. Експериментально-психологічні методи нейропсихологічного дослідження (основні групи).

2. Інтелектуальні вади.

3. Поняттями «психотичне–непсихотичне» позначають:

А. результат патологічних процесів або дефект, відхилення розвитку;

Б. параметри стимулу й реакції, зовнішнього й внутрішнього;

В. рівень психічних розладів, своєрідну глибину й виразність психопатологічної картини захворювання;

Г. фрустрації або життєві ситуації, що можуть викликати реакції психогенного типу.

4. Клінічний психолог проводить нейропсихологічне дослідження порушень праксису. За допомогою яких прийомів психолог досліджує динамічний праксис?

Варіант 30

1. Розкрийте зміст альтернативних понять психопатології: адаптація–деадаптація, компенсація–декомпенсація, негативне–позитивне.

2. Методи клініко-психологічної діагностики.

3. Дослідження, спрямоване на оцінку стану вищих психічних функцій та їх мозкового субстрату, особливостей функціональної асиметрії та взаємодії півкуль головного мозку називається:

А. нейропсихологічним;

Б. патопсихологічним;

В. психопатологічним;

Г. психосоматичним.

4. Клінічний психолог проводить дослідження розладів пам'яті. Якими патопсихологічними методиками користуватиметься психолог?

Індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання пропонується до виконання студентам денної форми навчання спеціальності «Практична психологія», «Психологія бізнесу» з курсу «Основи клінічної психології».

Зміст індивідуально-дослідного завдання

При вивченні курсу «Основи клінічної психології» відповідно з навчальним планом студенти денної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання у встановлений термін. До складання іспиту допускаються тільки ті студенти, які виконали індивідуальне завдання. До його виконання необхідно приступити після ретельного вивчення відповідних розділів курсу.

Написання індивідуального завдання вимагає самостійного опрацювання літератури з даної проблеми (список літератури) і реферування матеріалу із посиланням на використані джерела. До індивідуального завдання необхідно скласти план, згідно з яким буде викладений матеріал. План повинен включати: загальний вступ, основну частину (3-4 пункти), власні висновки з опрацьованого питання. В кінці індивідуального завдання подається список використаної літератури. В ході викладення індивідуального завдання необхідно робити посилання на джерела, які записуються наступним чином: [8, с. 165], де 8 – номер джерела у списку використаної літератури, а 165 – сторінка. Список використаної літератури подається за абеткою.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 21 із 25

На титульному аркуші вказують: назва навчального закладу, факультет, кафедру; назву предмету, з якого написано завдання та тему індивідуального завдання; повне прізвище, ім'я та по батькові студента, його академічна група; прізвище, ініціали, наукове звання та посада викладача цього предмету.

При написанні індивідуального завдання необхідно дотримуватись державної мови. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word. Орієнтовний обсяг індивідуального завдання: від 25 сторінок формату А4. Міжрядковий інтервал: 1,5. Шрифт: Times New Roman, кегль 14. Абзацний відступ: 1,25 см. Вирівнювання: по ширині. Розміри полів: всі поля – 20 мм.

Номер індивідуального завдання узгоджується з викладачем даної дисципліни.

Роботи надаються викладачу чи присилаються на ел.адресу roman-xnu@ukr.net

Індивідуальне завдання з курсу «Основи клінічної психології» для студентів денної форми навчання

1. Визначення клінічної психології як науки, її завдання, предмет та галузі дослідження. Методи дослідження клінічної психології. Місце клінічної психології в системі наук.
2. Клінічне інтерв'ювання як один з провідних методів клінічної психології, його принципи.
3. Поняття антиципаційного тренінгу як складової клінічного інтерв'ювання.
4. Експериментально-психологічні методи патопсихологічного дослідження (основні групи).
5. Експериментально-психологічні методи нейропсихологічного дослідження (основні групи).
6. Патопсихологічні реєстр-синдроми.
7. Клінічна шкала ефективності психотерапії.
8. Поняття діагностичних принципів-альтернатив: хвороба-особистість; нозос-патос; реакція-стан-розвиток; психотичне-непсихотичне; екзогенне-ендогенне-психогенне; дефект-виздоровлення-хроніфікація; адаптація-дезадаптація, компенсація-декомпенсація, негативно-позитивне.
9. Психодіагностичні методи: тести та їх види, опитування, інтерв'ю, анкета, соціометрія, бесіда.
10. Психологічна та патопсихологічна характеристика відчуттів.
11. Розлади сприйняття.
12. Патопсихологічні прояви процесу уваги.
13. Розлади пам'яті та порушення мислення.
14. Інтелектуальні вади.
15. Емоційні та вольові розлади.
16. Розлади свідомості.
17. Класифікація неврозів.
18. Причини виникнення неврозів.
19. Неврастенія та істерія.
20. Невроз нав'язливих станів.
21. Епілептичний психічний розлад.
22. Органічний психічний розлад.
23. Поняття темпераменту у клінічній психології.
24. Класифікація темпераменту (за Шелдоном).
25. Поняття про характер у клінічній психології.
26. Характерологічні типи.
27. Термінальні та інструментальні характерологічні властивості.
28. Істеричний та гармонійний тип характеру.
29. Шизоїдний та епілептоїдний тип характеру.
30. Психастенічний та астенічний тип характеру.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 22 із 25

31. Паранойяльний тип характеру.
32. Вплив видів виховання на формування характеру.
33. Внутрішня картина захворювання.
34. Типи психічного реагування на захворювання.
35. Психологічні особливості онкологічно хворих.
36. Психологічні особливості гінекологічно хворих.
37. Психологічні особливості хворих при хронічних соматичних захворюваннях.
38. Поняття девіантної, делінквентної та адиктивної поведінки.
39. Клінічні форми девіантної поведінки.
40. Поняття агресивної поведінки.
41. Поняття аутоагресивної поведінки. Суїцидальна поведінка.
42. Розлади поведінки харчування. Поняття булемії, анорексії, смакових збочень.
43. Сексуальні девіації та збочення.
44. Комунікативні девіації.
45. Поняття неестетичної та аморальної поведінки.
46. Складові нормального та аномального розвитку дитини.
47. Психологічні особливості та психосоматичні розлади періоду новонародженості, немовля та раннього дитинства.
48. Психологічні особливості та психосоматичні розлади у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
49. Психологічні особливості та психосоматичні розлади підлітків та осіб юнацького віку.
50. Психологічні особливості та психосоматичні розлади осіб зрілого, похилого та старечого віку.
51. Психологія сімейних відносин як розділ клінічної психології.
52. Поняття патогенного та саногенного мислення.
53. Психосоматика і соматопсихологія як галузі клінічної психології.
54. Основні групи психосоматичних розладів.
55. Соматопсихічні розлади і психічне реагування особистості на соматичну патологію.
56. Сім'я як система. Життєвий цикл сім'ї. Функції сім'ї. Структура сім'ї.
57. Порушення структури сім'ї.
58. Психологічна позиція дитини в сім'ї.

5. КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

5.1 Критерії та методи контролю оцінювання студентів денної форми навчання:

1. Методи поточного контролю перевірка конспекту лекцій, перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання.
2. Розподіл балів за конспектування лекцій – по 1 балу. Загалом – 13 балів.
3. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 3 бали. Загалом – 39 балів.
4. Розподіл балів за виконання індивідуального завдання - 8 балів. Загалом – 8 балів.
5. Розподіл балів на іспиті:
 - *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.
 - *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.
6. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

5.2 Критерії та методи контролю оцінювання студентів заочної форми навчання:

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 23 із 25

1. Методи поточного контролю перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуально-дослідного завдання.
2. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 4 бали. Загалом – 24 балів.
3. Розподіл балів за виконання індивідуально-дослідного завдання – 1 теоретичне завдання – 12 балів; 2 теоретичне завдання – 12 балів; тестове завдання – 6 балів; задача – 6 балів. Загалом – 36 балів.
4. Розподіл балів на іспиті:
 - *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.
 - *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.
5. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни охоплює: підручники та посібники, зазначені у списку літератури.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гальчук О. Я. Клінічна психологія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів]. Київ : Атіка, 2012. 216 с.
2. Ільїна Н.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 163 с.
3. Клиническая психология: Учебник для вузов. 4-е изд. / Под ред. Б.Д. Карвасарского. Санкт-Петербург : Питер, 2011. 864 с.
4. Кулганов В.А., Белов В.Г., Парфенов Ю.А. Основы клинической психологии. Учебник для вузов. стандарт третьего поколения. Санкт-Петербург : Питер, 2013. 456 с.
5. Кулганов В.А. Прикладная клиническая психология: учебное пособие. Санкт-Петербург : СПбГИПСР, 2012. 444 с.
6. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2016. 369 с.
7. Кернберг Отто Ф. Тяжелые личностные расстройства: Стратегии психотерапии. Москва : Независимая фирма «Класс», 2014. 464 с.
8. Фролова Ю.Г. Медицинская психология: учебник. Минск : «Вышэйшая школа», 2016. 431 с.
9. Энциклопедия психодиагностики. Психодиагностика детей / Под ред. Д.Я. Райгородского. Самара: Издательский Дом «Бахрах-М», 2012. 624 с.

Інформаційні ресурси

http://pidruchniki.ws/10540410/psihologiya/neurolingvistichne_programuvannya - НЛП
<http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого
<http://www.ukrbook.net> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Номер листа				Номер документу	Підпис	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	який замінено	нового	анульованого				

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

ЛИСТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

№ п/п	П.І.Б	Посада	Підпис, дата	Примітки

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата